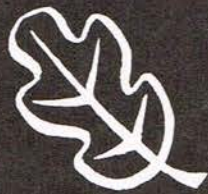

Mart Niklus † Jüri Kukk

Kaks
kes
ei alistunud

Eesti
Vangistatud Vabadusvõitlejate
Abistamiskeskuse väljaanne
Stockholm 1983

TEOS KAHEST VÕITLEJAST

Kui Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus otsustas välja anda kaksikmonograafia Mart Niklusest ja Jüri Kukest, siis oli üheks sihiks austada nende kahe mehe võitlust Eesti rahva enesemääramise õiguse ja inimõiguste taastamise eest ning meenutada neile okupatsioonivõimu poolt osakssaanud kannatusi. Teiseks sihiks oli anda nende kahe ametlike dokumentidega ja isiklike avaldustega tõestatud eluloo kaudu tõeline ja vastuvaidlematu pilt sellest, kuidas nõukogude võim kohtleb neid, kes sellele tingimusteta ei alistu. Teose kolmandaks sihiks on teha ettevalmistusi, et võimaluse korral esitada vähemalt kaksikmonograafia olulisemad osad tõlgituna maailma avalikkusele, kus puudub nii ulatuslik kirjeldus vabadusvõitlejate kohtlemisest N.Liidus. On küll ilmunud isiklike mälestusi, aga mitte kuigi palju dokumenteeritud materjali.

Tulemuseks on teos, mis on tulvil fakte ja meeleolusid kahe mehe võitlusteelt. Muu hulgas sisaldab teos põhjaliku ülevaate ka selle kohta, mis tähendab tänapäeval poliitvangidele nõukogude sunnitöölaager, milline on selle argipäev ja millised sealsed üleelamise võimalused. Paljude fotodega, kirjadega ja originaaldokumentidega on taastatud seda, mis Mart Niklusega ja Jüri Kukega aastakümnete vältel on toimunud.

Teose pealkirjaks on "Mart Niklus ja Jüri Kukk. Kaks kes ei alistunud. Teos ilmub köites, suures formaadis, sisaldades palju fotosid ja originaaldokumente. Teost on kuni 31.juulini 1983 võimalik tellida eeltellimishinnaga, mis koos saatekuludega on Skandinaavias Rkr 130.00, USA-s 20 dollarit, Kanadas 25 dollarit, Austraalias 21 dollarit ning teistes riikides vastavalt USA hinnale.

Eeltellimisi võtavad vastu Eesti poliitvangide hooldustoimkonnad ja hooldajad. Eeltellimishinda saab koos tellija nime ja aadressi teatamisega tasuda ka EVV Abistamiskeskuse posti jooksvale arvele nr 500104-5 (Hjälpcentralen för politiska fångar i Estland) või saata EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud pangatshekiga Abistamiskeskusele aadressil: Box 34018, S-100 26 Stockholm, Sverige.

EESTI VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE ABISTAMISKESKUS

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus (lühendatult EVVA) asutati Stockholmis 1978 ideelisel alusel tegutseva karitatiivse organisatsioonina. EVVA ülesandeks on

- Eesti poliitvangide ja nende perekondade kohta andmete kogumine, nendega sideme pidamine ning nende abistamise korraldamine.
- Nõukogude vanglaid, sunnitöölaagris ja vaimuhaiglaid kinnipeetavate Eesti poliitvangide saatuse ja olukorra jälgimine.
- Eesti poliitvangide vabastamise taotlemine ja nende vabastamise heaks tegutsemine.
- Eesti poliitvangidele Amnesty Internationali ja teiste asjaomaste organisatsioonide kaitse hankimine.
- Vaba maailma tähelepanu juhtimine N.Liidu poolt teostatavaile inimõiguste rikkumistele okupeeritud Eestis.

Abistamiskeskus on ajavahemikus 1978-1983

- Kogunud ja vahendanud andmeid enam kui paarisaja Eesti poliitvangi ja mitmekümne poliitvangi perekonna kohta.
- Organiseerinud poliitvangidele enam kui sada eestipoolset ja üle kahekümne norra, rootsi, soome ja taani hooldaja.
- Saavutanud Eesti poliitvangidele Amnesty Internationali erikaitse.
- Abistanud poliitvange ja nende perekondi Abistamiskeskuse raames toetuspakside jne saatmisega 180 tuhande krooni ulatuses.
- Organiseerinud väljaspool Abistamiskeskust ülemaailmselt toetuste saatmist poliitvangide perekondadele ja vabadusvõitlejaile vähemalt sama suure summa eest.
- Vahendanud jooksvalt informatsiooni inimõiguste rikkumiste kohta Kodu-Eestis.

N.Liidu uus, KGB vaimus tegutsev juhtkond on põhjustanud uue areteerimislaine, mis on raskelt tabanud opositsioonilist liikumist Eestis. Meie kohus on Kodu-Eestis oma elu ja vabadust kaalule panevaile võitlejaile ning KGB haardeisse sattunud kaaseestlastele appi minna. Meie kohus on vangistatud vabadusvõitlejaid, usu pärast tagakiusatuid ja muu opositsioonilise tegevuse eest areteeritud ning nende raskustesse sattunud perekondi moraalselt ja majanduslikult toetada.

Pöördume rahvuslikult mõtlevate kaasmaalaste poole üleskutsega, näidata ühtekuuluvust okupeeritud kodumaal võõra vägivaldavalitsuse vastu võitleva rahvaga ning hakata kirju saatvaiks vadereiks Eesti poliitvangidele.

Järjekindlate kuukirjade saatmisega anname oma poliitvangidele moraalset tuge, kaitseme neid nõukogude vanglate, sunnitöölaagrite ja vaimuhaiglate administratsiooni omavoli vastu ning näitame okupatsioonivõimule, et nad pole unustatud vangid.

Kui soovite hakata vaderiks Eesti poliitvangile, palun saatke lähemate juhtnööride saamiseks oma nimi ja aadress Abistamiskeskusele: Box 34018, 100 26 Stockholm.

Kui soovite majanduslikult toetada Eesti poliitvangide, nende perekondade ja vabadusvõitlejate abistamistegevust, palume nende heaks mõeldud toetussumma sisse maksta Abistamiskeskuse posti jooksvale arvele nr 500104-5 (Hjälpcentralen för politiska fångar i Estland).

<u>NIMI, EESNIMI</u>	<u>SÜNNIAASTA</u>	<u>ELUKUTSE</u>	<u>KARISTATUD</u> <u>(ARETEER.)</u>	<u>KARISTUSE ALUS</u> <u>KRIM-KOODEKSI §</u>	<u>KARISTUSE</u> <u>PIKKUS</u>	<u>SUNNITÖÖ-</u> <u>LAAGER NR</u>
AHONEN, Heiki	1956	Geodeesiainsener	1983	68-1		422/1
ALAJAAN, Allan	1956	Sanitar	1982	81 ?		422/1
ALLE, Raimo	1962	Kooliõpilane	1981	195-2	2½ a	422/5 ?
ALU, Alar	1942	Töoline	1982	195-1 ?		422/1
ANDERSON, Karl	1919	Sõjaväelane	1967	62	15 a	385/3-5
ARAKAS, Imre	1945		1979	75	12 a	Vilnius, Lukisk
ARR, Ingerhold	1964		1982	81 ?		422/1
ARJUSOO, ?	1958		1982	81 ?		422/1
HINT, Johannes	1914	Füüsikatead.doktor	1981	93,161, (68-1 ?)		422/1
IRD, Ülo	1942 ?		1972	62	15 a	
JAAKOB, Johannes			1974	62	15 a	
JÄRVE, Valdur		Töoline	1981	194-1	2 a	422/5
KALEP, Veljo	1934	Ehitusinsener	1980	68-1	4 a	389/35
KALJU, Jaan		Autojuht		62 ?	15 a	
KARU, Andres	1965	Kooliõpilane	1982	195-2	2½ a	422/6
KIIREND, Olev	1949	Maadlustreener	1982	81 ?		422/1
KIROTOSK, Alfred	1901	Kaevur	1974	62	15 a	385/3-5
KOPPEL, Kalevi	1963	Kooliõpilane	1981	195-2, 197-2	2½ a	422/5 ?
KUKK, Valter			1973	62	15 a	389/35
KUME, Alar	1957	Töoline, Luterlik noor	1981	81		Vaimuh, Orel
KÕRBOJA, Kaarel	1911		1972	62	15 a	389/35
KÕNNIS, Raul	1964	Kooliõpilane	1982	195-2	2 a	422/5 ?
MADISSON, Tiit	1950	Töoline	1980	68-1	6 a	389/36
MATUSON (MATUS), ?						389/36
MINJAKOV, Dimitri	1921	Baptisti pastor	1981	201-1	5 a	261/4 (Magadan)
MUST, Leonhard	1920		1966	62	20 a	Asumisel
NIITSOO, Viktor	1952	Arhitekt	1980	68-1	4 a	Asum. (Magadan)
NIKLUS, Mart	1934	Bioloog-zooloog	1980	68-2	15 a	389/36-1
NURMSAAR, Erik	1934 ?	Töoline	1963 ?			Vaimuhaiglas
NUUD, Rudolf	1925 ?			62	15 a	389/35
ORULA, Toivo		Lihakomb.dir.aset.	1982	195-2	3 a	422/5
PAREK, Lagle	1941	Arhitekt	1983	68-1		422/1
PESTI, Arvo	1956	Pettisepp, katlakütja	1983	68-1		422/1
PIHELGAAS, Jaanus	1956	Töoline, Luterlik noor	1981	81		Vaimuh, Mogilev
PRUUNSILD, Hillar	1953	Töoline	1982	81 ?		422/1
PUPART, Artur Johannes	1924		1970	62	15 a	385/1
SAARITS, Mati	1961	Tööõpetuse õpetaja	1983	195-2	1½ a	422/5 ?
SELL, Sulev		Peametroloog	1982	195-2	2 a	422/5
SEPP, Allan	1963	Kooliõpilane	1980	195-2, 197-2	4 a	422/5
SURVA, Jaanis	1962	Kooliõpilane	1981	195-2	3 a	422/5 ?
URB, Tarmo	1952	Folk-laulja	1982	81 ?		422/1
WALDMAN, Iivo						
VARES, Karl	1912	Orkestrant		(58-1)	25 a	Asumisel
VÄÄRTNÕU, Vello	1951	Kunatnik	1982	81 ?		422/1
ZIRK, Jaroslav	1930 ?	Juriskonsult	1982	195-2	2 a	422/5

SUNNITÖÖLAAGRITE AADRESSIDNR 385/3-5

JSSR
43120 Mordovskaya ASSR
Zubovo-Polyansky raion
Stantsiya Potma
Uchrezhdenie ZhKh - 385/1

NR 385/3-5

USSR
431200 Mordovskaya ASSR
Tengushevsky raion
Posyolok Barashevo
Uchrezhdenie ZhKh - 385/3-5
Telefon: Yavas 436

NR 389/35

USSR
618810 Permskaya oblast
Chusovskoy raion
Stantsiya Vsesvyatskaya
Uchrezhdenie VS - 389/35

NR 389/36

USSR
618263 Permskaya oblast
Chusovskoy raion
Posyolok Kuchino
Uchrezhdenie VS - 389/36
Telefon: Perm 998321

NR 422/1

EESTI NSV
200001 Tallinn
Kalaranna 2
Uchrezhdenie YuM - 422/1
Telefon: Tallinn 663932

NR 422/5

EESTI NSV
200001 Tallinn
Tisleri 31 a
Uchrezhdenie YuM - 422/5
Telefon: Tallinn 661378

Poliitvangide kirjavahetuse keskne aadress

USSR
Moscow
Uchrezhdenie p/ya 5110/1
(Poliitvangi nimi ja eesnimi)